

HØRING AV KYSTTORSKGRUPPENS RAPPORT MED FORSLAG TIL TILTAK FOR VERN AV KYSTTORSK I 2008

Bakgrunn

Fiskeri- og kystdepartementet ga den 15. mai 2006 Kysttorskgruppen i mandat å drøfte gjeldende reguleringsopplegg for kysttorsk, og å komme med forslag til tiltak for vern for årene 2007 – 2010. Gruppens forslag for 2008 høres i det foreliggende høringsnotatet og høringsfristen er satt til 22. november 2007.

Høringsforslag

Kysttorskgruppen foreslår følgende regulerings tiltak for 2008:

- Videreføring av årets fjordlinjer.
- Forbud for fartøy over 15 meter å fiske etter torsk innenfor fjordlinjene. Mindretallsforslag: Forbud for fartøy over 14 meter å fiske etter torsk innenfor fjordlinjene og adgang for fartøy under 14 meter å fiske med snurrevad hele året innenfor fjordlinjene.
- Forbud mot fiske med snurrevad innenfor fjordlinjene. Fartøy under 15 meter kan fiske innenfor fjordlinjene med snurrevad fra og med 15. mai og ut året.
- Forbud mot fiske med flytegarn innenfor fjordlinjene i første halvår
- Forbud mot å fiske etter torsk innenfor fjordlinjene med garn med mindre maskestørrelse enn 168 millimeter (7,5 omfar).
- Snurrevadfartøy kan uavhengig av lengde fiske etter flyndre innenfor fjordlinjene fra og med 15. mai og ut året. Det skal stilles spesielle krav til utformingen av snurrevaden. Maskevidden foreslås redusert fra 170 millimeter til 155 millimeter.
- Forbud mot mer enn 5 % bifangst av torsk i fisket etter andre arter innenfor fjordlinjene.
- Forbud mot at fartøy over 21 meter fisker etter torsk med konvensjonelle redskap innenfor grunnlinjen. Fra og med 1. januar til og med 30. juni skal det likevel være tillatt å fiske inntil fjordlinjene i statistikkområde 03 og 04. Fra og med 1. januar til og med 10. april skal det være tillatt å fiske inn til fjordlinjene i statistikkområde 00, 05, 06 og 07. Det skal også være tillatt å fiske inn til fjordlinjene i Lofoten oppsynsdistrikt i den perioden og i de områdene Lofotoppsynet er satt.

- Forbud mot mer enn 20 % bifangst av torsk ved fiske etter andre arter mellom grunnlinjen og fjordlinjene i den perioden fiske etter torsk er forbudt med fartøy over 21 meter i dette området, jf. strekpunktet ovenfor.
- Videreføre "Henningsværboxen", men med en utstrekning som tilsvarer den i 2006. Åpning av området under skreifisaket baseres på kartlegging og prøvetaking. Områdets yttergrense skal være fjordlinje i åpningen under skreifisaket og i andre halvår.
- Påskestopp innenfor 12-milen fra 15. mars til 24. mars.
- Videreføring av gjeldende havdeling, herunder forbud mot å tråle innenfor 6 nautiske mil. Mindretallsforslag: Unntak for visse fartøy som fra og med 1. april til og med 30. september kan tråle etter vassild inntil 4 nautiske mil av grunnlinjen mellom 64°00'N og 67°10'N, og for ferskfisktrålere som fra og med 15. april til og med 30. september kan fiske med trål i tre nærmere avgrensede områder ved kysten av Øst-Finnmark.
- Videreføring av ordningen med utførselskvote på 15 kg fisk eller fiskeprodukter samt en hel troféfisk.
- Innføring av minstemål på torsk i fritids- og turistfiske. Fritidsfiskeres muligheter til å fiske for omsetning begrenses opp til den summen som er fastsatt i merverdiavgiftsloven § 29 (inntil 50.000 kroner). Det beholdes likevel en øvre grense på 2000 kg torsk pr utøver til omsetning for fritidsfiskere.

Sekretariatets vurdering

Hovedformålet med særskilte reguleringstiltak av kysttorsk er å redusere fangsten av kysttorsk for dermed å stoppe nedgang i gytebestandene og sikre raskere oppbygging av den. Selv om det er enkelt å stille seg positive til intensjonene til særskilte reguleringstiltak for kysttorsk er det likevel grunn til å reise en del spørsmål om hvorvidt de foreslåtte reguleringstiltakene fremstår som hensiktsmessige og effektive. Det gjelder ikke minst fordi det vitenskapelige datamaterialet som er på kysttorsk i dag er svært mangelfullt. Hovedgrunnlaget for bestandsvurderingene er landingsstatistikken og kysttoktet på høsten. Når det gjelder fangststatistikken så er denne fortsatt svært mangelfull mht. opplysninger om hvor fisken fanges. Likeledes gir kysttoktet på høsten svært begrenset informasjon om situasjonen til lokale gytefelt og gytekomponenter. Resultatet er at dagens bestandsvurderinger og reguleringstiltak er basert på et særdeles svakt og usikkert kunnskapsgrunnlag.

Lofotrådet har tidligere pekt på det svært mangelfulle kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for dagens kysttorskeregime. Her har en sagt seg å være prinsipielt mot generelle reguleringstiltak som vern av områder så lenge som kunnskap om gyte- og oppvekstområder er svært mangelfullt. Dette har blitt begrunnet med henvisning til at de negative samfunnsmessige effektene av slike tiltak er store, samtidig

som de biologiske effektene forblir ukjente. Siden det så langt ikke har blitt iverksatt hensiktsmessige tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget er det etter sekretariatets vurdering fortsatt viktig å påpeke dette forholdet.

Det kan etter sekretariatets vurdering også være på sin plass å vise til at kunnskapsgrunnlaget for kysttorsk i Vestfjordbassenget kan være særdeles mangelfull. Det skyldes for det første endringer i vandringsmønsteret og overvintringsområder til silda som kan resultere i store forflytninger av kysttorsk. For det andre skyldes det at andelen kysttorsk kan variere mye over sesongen og fra område til område. Begge disse forholdene er særlig relevante for Lofoten og indikerer at spørsmålene knyttet til *bestandssituasjonen for kysttorsk samt effektene av reguleringstiltakene* kan bli særlig vanskelig å besvare i dette området.

Etter sekretariatets vurdering kan dette være et utgangspunkt for et forslag om at en finner andre og mer egnede områder enn Henningsvær til å utprøve vern av gyteområder som reguleringstiltak. Men siden det kan være vanskelig å få gjennomslag for et slikt tiltak kan alternativet være å fremme et kompromiss hvor en kan akseptere videreføringen av en begrenset Henningsvær-boks hvis fiske for fartøy under 15 meter med passive redskaper tillates hele året og at det åpnes opp for en ytterligere liberalisering av fiske ved et østlig innsig av skrei. En forutsetning for en videreføring av Henningsvær-boksen må imidlertid være at det blir en betydelig styrking av ressursforskningen i området. Både i forhold til at det iverksettes en bestandskartlegging på våren for å kartlegge gytebestander og bestandskomponenter, samt en fortløpende innsamling og analyse av data fra området som kan gi informasjon om forholdet mellom kysttorsk og skrei.

Som det fremgår av kysttorskgruppens rapport forelås det i store trekk å videreføre de øvrige tiltakene med mindre justeringer til neste år. Dette med unntak av forslaget om en "lang påskestopp", dvs. fra 15. mars til 24. mars, som er foreslått å gjelde innenfor 12-milsgrensen. En slik påskestopp vil kunne få store negative konsekvenser for Lofoten. Det skyldes ikke minst fordi stoppen vil komme i det som normalt er den beste vintersesongen. Resultatet vil kunne bli en betydelig reduksjon i både fangstmengde og produsert kvantum under Lofotfiske.

Etter sekretariatets vurdering er det også prinsipielt betenkelig at en fremmer et generelt tiltak som stopp i alt fiske på hele kysten over en lang periode som ett ledd i arbeidet med å gjenoppygge lokale bestander innenfor lokalt avgrensede områder. Det gjelder ikke minst fordi gruppen peker på at en påskestopp vil bidra til å gi torsken ro under gyting, og at dette også vil være gunstig for kysttorsken. Så langt sekretariatet er kjent med foreligger det ingen kunnskap om hvorvidt rekrutteringen til *torskebestander påvirkes av hvorvidt torsken har det rolig eller ikke under gyting*. Derimot har en kunnskap om at små gytebestander på mindre avgrensede områder kan desimeres betydelig under gitte betingelser. Etter sekretariatets vurdering er det derfor viktig å skreddersy reguleringsopplegg for slike avgrensede gyteområder og – bestander, snarere enn å etablere et så generelt tiltak som å stoppe alt fiske i en lang periode på hele kysten.

På den andre siden er det slik at en påskestopp ikke bare har negative konsekvenser. For mange gir påskestoppen aktørene på sjø og land ro til å feriere under påsken. En påskestopp vil også være positivt for de som ønsker å feriere under påsken da dette kan skje uten frykt for at en da vil kunne tape i

kampen om kvoter og råstoff. Etter sekretariatets vurdering er det imidlertid slik at fiskerinæringen i Lofoten vil kunne tape mer i kampen om kvoter og råstoff med en påskestopp enn uten. Dette fordi påsken er så tidlig neste år at den kommer midt i det som tradisjonelt har vært den beste sesongen. Sekretariatet foreslår derfor at en går mot forslaget om påskestopp.

Forslag til vedtak

- ✓ Lofotrådet støtter Fiskeri- og kystdepartementets arbeid for å etablere effektive og hensiktsmessige reguleringsregimer for kysttorsk.
- ✓ Lofotrådet er prinsipielt mot bruken av generelle tiltak som vern av områder så lenge kunnskapen om gyte- og oppvekstområder til de ulike kysttorsekomponentene er så mangelfull. Det fordi slike tiltak vil kunne ha store negative konsekvenser for kystfiskerier og lokalsamfunn, samtidig som en ikke får kunnskap om de biologiske effektene slike tiltak har.
- ✓ Lofotrådet aksepterer ikke en videreføring av Henningsværboxen. Dette er ett tiltak som har generert store negative konsekvenser for fiskeflåten og mottaksanlegg i området, samtidig som effektene med hensyn til kysttorsk fortsatt er ukjent.
- ✓ Lofotrådet kan som kompromiss akseptere en videreføring av Henningsværboxen hvis fiske for fartøy under 15 meter med passive redskaper tillates hele året og det åpnes opp for en ytterligere liberalisering av fiske dersom det skjer et østlig innsig av skrei. En forutsetning for dette er at forskningsinnsatsen på effektene av denne reguleringsformen blir kraftig styrket.
- ✓ Lofotrådet kan ikke akseptere forslaget om en lang påskestopp som et tiltak for vern av kysttorsk.
- ✓ Lofotrådet forventer at det blir satt av nødvendige ressurser for å styrke kunnskapsgrunnlaget på kysttorsk som muliggjør utformingen av effektive og hensiktsmessige regulerings tiltak.